

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

Aquest número 15 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

INTENCIONS

HOMENATGE AL CARDENAL SEGURA

Si; no us heu equivocat; no heu llegit malament; no us fan pampallugues els ulls: acabo d'escriure aquestes quatre paraules. I les acabo d'escriure sense cap desig de fer barrila; les acabo d'escriure amb una absoluta seriositat.

La República deu un homenatge al cardenal Segura. Com el deu a Martínez Anido, creador de la llei de fugues a Barcelona; a Garcia Prieto, que amb la seva manca total d'energia féu possible la dictadura; al general Mola, que a Madrid metrallava obrers i estudiants; al general Berenguer, causant de la desfeta d'Annual; als generals Dolla i Fernández Herèdia i a Rodríguez de Viguera, que col·laboraren eficaçment en l'assassinat de Fermí Galan i Angel Garcia Hernández; al rei — a l'ex-rei — la manca de tacte i d'intel·ligència, de dignitat i de vergonya, la manca de patriotisme i d'honradesa del qual obraren en el poble el miracle de la revolució salvadora.

Però, sobretot, al cardenal Segura. Al cardenal Segura la República li deu un homenatge d'agraïment. I repeteixo que no dic tot això a la lleugera i de per riure. Més que Alcalá Zamora, més que Miquel Maura, més que Marcellí Domingo, ha laborat el cardenal Segura per l'adveniment de la República. Sense ell saber-ho, naturalment: sense ell voler-ho. Però col·laborant-hi amb gran eficàcia. Que és ço que ens interessa.

El cardenal Segura ha estat — amb Cambó — l'últim amic d'Alfonso XIII. Però Cambó no té prou personalitat — a pesar que ell cregui el contrari — perquè, si n'hagués tingut, no hauria fracassat d'una manera tan llastimosa i ridícula, i l'hem de descartar.

Al rei el deixaren ben madur — a punt de caure de l'arbre — Romanones, Cierva, Matos, Sánchez Guerra, Primo de Rivera, Martínez Anido, Berenguer, Cambó, els altres ministres. Això no fou cosa molt difícil: el fruit estava molt tarat, i l'arbre tenia les arrels podrides. Els ministres col·laboraren amb el rei en tots els seus disbarats i tots els seus crims. — Recordem-ne alguns: la política infame i estúpida al Marroc, l'assassinat de Ferrer i Guàrdia; els assassinats d'obrers, l'assassinat de Galan i Garcia Hernández. Alguns d'aquests ministres, a més a més, col·laboraren en els seus negocis bruts. Perquè — tothom ho ha dit, però cal repetir-ho — l'últim Borbón ha estat l'home dels negocis bruts, el rei-carterista i estador.

Es llavors quan es presentà Segura, que no era més que bisbe de Sòria. El rei el co-

neix en una excursió a les Hurdes. Amb motiu d'aquesta excursió farsesca, hom parlà dels sentiments humanitaris del Borbon i de la redempció de Les Hurdes. Avui, si fa o no fa, els hurdans segueixen en igual misèria moral i material que abans.

Segura és un home dur, poc intel·ligent, poc simpàtic; un home que mai no somriu; un home que no té efusió humana. Segura és tot el contrari del Crist. Físicament, és

un home sec, com devorat per un foc interior: de rostre vívid, cellajunt; d'ulls febrils, plens de recel; calb. Jo l'he vist alguna vegada a Toledo i m'ha fet pensar en els inquisidors més ferotges, més àvids de sang. I m'ha fet pensar en un altre religiós fanàtic i poc intel·ligent: Rasputín, que ajudà eficaçment a l'esfondrament dels Romanoff.

El company d'excursió del rei a Les Hur-

des és ascendit a l'alta dignitat de cardenal primat d'Espanya. I esdevé el conseller íntim i secret del rei. Aquests reis espanyols sempre han tingut molta afició a la gent que es vesteix pel cap: les dones i els capellans. Segura és un tipus de sacerdot bèl·lic; una voluntat poderosa, tenaç. Esdevé amo i senyor de l'últim Borbon, home feble, indecís, sense cultura, desconixedor de la ciència de governar. L'ex-rei no fa res sense consultar-ho al cardenal.

Amb el cardenal Segura ja té la cort d'Espanya el seu Rasputín: un Rasputín que, com el de Rússia als Romanoff, portarà els Borbons a la pèrdua de la corona. En aquest paral·lel hi ha, únicament, una petita diferència: la de què a Rússia saberen acabar amb els Romanoff i amb Rasputín.

Als Romanoff d'aquí se'ls deixa que s'enduguin tot el que vulguin i se'n vagin tranquil·lament a conspirar a fora. Al Rasputín d'aquí se li tenen més consideracions que hom no té amb els veritables republicans.

I naturalment, el cardenal Segura, home intransigent i fanàtic, aconsella al rei — a l'avi ex-rei — una política d'intransigència i fanatisme. Recordeu que en la visita a Pius XI posà la seva espasa — la dels altres, la seva no — al servei de la Religió i contra la morisma, talment com un rei medieval. Recordeu el famós pla Callejo.

Amb aquesta política d'intransigència i fanatisme, anexas a la dictadura, a l'absolutisme més despòtic, a la inculcra, al negoci brut, a l'esclavatge, a l'arbitrarietat, al crim, el poble perdé la paciència, visqué uns mesos en un perillós estat d'irritabilitat, i, per fi, d'una escombrada, envia la reialesa al botavant i proclamà la República.

Tot gràcies al cardenal Segura, el Rasputín de la cort d'Espanya que ens ha alliberat dels Borbons.

Decididament, l'obra del cardenal no és tan nefasta com diuen. Tenim la República gràcies a ell. Li deu la República un homenatge.

Lluís CAPDEVILA

L'apertura del Congrés

En nombre del padre, del hijo...

El cardenal Segura ha entrat a Espanya, ha estat dos o tres o quatre dies a Espanya.

Quan el Govern l'ha descobert, l'ha detingut i l'ha tornat a posar a la frontera.

No hauria estat millor que abans d'enviar-lo a fer p...enitència, hagués esbrinat què havia vingut a fer a Espanya aquest ocellot de mala astruga?

Sánchez-Guerra ha dit que "no se votó contra la monarquia, sino contra Alfonso XIII".

I contra la monarquia, senyor Sánchez-Guerra. Contra la monarquia, també.

Les properes eleccions

No ens podem substreure a l'imperi, millor dit, a la tirania de l'actualitat que constitueixen, sense cap gènere de dubte, les eleccions.

En parlàvem la setmana darrera, i en tornarem a parlar la que ve, si Déu vol, com diuen les velles de poble.

Les eleccions són la preocupació nacional d'Espanya i de Catalunya a l'hora present.

Què s'ha de fer el dia 28?

En primer lloc, votar. Votar amb tot entusiasme, encara que siguem apolítics.

El 28 de juny serà el complement del 12 d'abril.

El 12 d'abril començà la Revolució, i s'ha de continuar el 28 del que corre.

De les urnes, el dia 28 ha de sortir una Constituent d'esquerra i extrema esquerra republicana.

Segons sigui el resultat de les eleccions legislatives, serà el caràcter del govern que es formarà com a conseqüència.

El govern republicà futur ha d'ésser socialista, radical i radical socialista.

Ha d'ésser revolucionari per tal que governi d'acord amb els desigs i la voluntat del país.

No durarà quatre dies la República si la posem en mans de les dretes.

Les esquerres són les úniques que la poden conservar, consolidar i millorar.

Lliçons i realitats

Per a explicar-nos les moltes injustícies comeses pel règim caigut, estem completament d'acord en assenyalar com a principal factor culpable el desastrós estat d'abatiment i abandó en què es trobava el poble envers aquells problemes que tant afectaven les seves llibertats.

Però convinguem també que els que més van contribuir a aquest decaïment i ensopiment de les masses envers les coses que a tots per un igual ens afectaven, van ésser els partits polítics esquerrans en no saber establir cap classe de contacte i desentendre's per complet de les qüestions que més afectaven a les classes necessitades.

Aquesta manca de compenetració, aquest allunyament tan manifest motivà l'apartament quasi complet dels obrers de tots els partits polítics, àdhuc dels de més significació esquerrana. La política va arribar a considerar-se com a un moble de luxe, que no quadrava ni es feia recomanable als que per la seva condició de desheretats han de guanyar-se el pa amb la suor del seu front.

I era que en la política no hi tenien cabuda els problemes més elementals de les classes humils. En les propagandes, en els discursos no s'hi mencionaven aquelles deficiències, aquelles injustícies de què sempre eren víctimes els de baix. Generalment, els qui, guiats per un afany de reivindicació, acudien com a espectadors en aquells actes de propaganda on amb fogositat s'hi descabdellaven peroracions d'extrema esquerra, quedaven amb un empatx de radicalismes, i com contemplaven la lliçó de la realitat, veien que les mongetes i el pa de la taula no hi tenien la més mínima representació.

Eren, per ells, focs d'encenalls i pura fillaraca tots aquells discursos, i com a conseqüència la distanciació dels obrers de la política anava pronunciant-se de dia en dia, fins arribar a ésser completa.

El cop d'Estat de Primo de Rivera no va trobar resistència de cap classe i, per tant, el camp va tenir ben obert per maniobrar a la seva manera.

La indiferència i el quietisme dels uns i la poca compenetració dels altres van contribuir a l'èxit del general bandoler, i amb vuit anys de vergonyosa dictadura, de persecucions, d'ultratges i d'escarni a ço que ens és més sagrat, vàrem pagar els pecats de tots plegats.

La lliçó ha estat de les que formen època, i val a dir que ha estat aprofitada per tot el poble sense distincions. Els uns van comprendre que per a les seves reivindicacions no podien prescindir del que sempre els havia estat estrany i repulsiu. I els altres van adonar-se que amb una política de dignificació i de realitats podien indemnitzar-se de les moltes equivocacions sofertes.

Tots sabem prou bé que quan aquest estat de solidaritat i de coordinació va poder-

De la llista que donem cada setmana, ja n'han caigut dos: Quiñones de León i Milans del Bosch.

Hom ha presentat contra Quiñones de León una querrela per les arbitrarietats comeses per dit individu durant la seva actuació a París com a ambaixador. Contra Milans del Bosch, al qual hem sofert els barcelonins una massa llarga temporada, la querrela és per prevaricació.

se portar a la pràctica, el capgirament no va fer-se esperar, i la instauració de la República va ésser el premi del desvetllament de tot el poble.

Ben visible i clarivent és el nostre itinerari. La força de l'experiència ha d'imposar als uns un esperit de continuïtat per a no perdre el que ha estat guanyat amb el sacrifici i l'entusiasme de tots. I la força de la realitat ha d'aconsejar als altres el compliment de totes aquelles innovacions a què s'ha fet creditor el poble.

Més ben dit. Podem exigir, per una part, l'estricta satisfacció a les nostres reivindicacions, però cal que el bon seny i la reflexió guiïn les nostres activitats, per tal que siguin més possibles i factibles les relacions entre els governants i governats, única manera de refermar i consolidar la nostra República.

U. C. MIQUEL

Un estigma terrible

S'han tornat a tacar els nostres carrers de sang de gent treballadora. Hi ha tornat a haver una batalla campal entre homes dels dos bàndols. Aquest estigma terrible que fa tants anys que portem a sobre i que va inventar aquell assassí de trista memòria que es diu Martínez Anido, se'ns està convertint en un flagell perpetu.

No anem a fer una apologia dels uns, per a divertir-nos blasfemant contra els altres. No volem agreujar l'acció dels uns, per enlairar la dels de més enllà. Les nostres ratlles d'avui són de reprovaçió per tots plegats: els blancs i els negres. Groga o vermella, la sang vessada és de lamentar. I cal no reincidir-hi. Per l'aurèola brillant de la paraula "Treball"; per la tranquil·litat de la ciutat; per la pau de la llar, cal no reincidir-hi.

El nostre pensament ha estat ja a bastament transcrit en aquestes mateixes ratlles, perquè se'ns vulgui titllar de partidistes. No oferirà, doncs, cap dubte la forma massa violenta que puguin prendre aquestes paraules nostres. L'element treballador de la ciutat ha de deixar d'una vegada les armes, per a dedicar-se de ple a la feina que ennobleix. Han de cessar les rancúnies passades, i els dirigents han d'esforçar-se a donar a entendre que no és justícia la que un home o un grupat d'ells pugui entossudir-se a prendre's per la seva pròpia mà.

No volem saber quins foren els primers en disparar els revòlvers homicides; en tènim prou de saber que tots en portaven, i són estres aquests que no es necessiten per a construir, sinó per a destruir. Deseu-los, doncs, treballadors nostres!

Cal que la nova era que hem començat sigui de pau espiritual per tots i per tot-hom. Si un dia heu estat enemics perquè la coacció us en feia ésser, doneu-vos avui les mans i laboreu per aquesta terra ja prou regada amb sang de la nostra sang. Penseu que els centenars que caigueren pels nostres carrers foren les víctimes d'un règim que afortunadament no tornarà. No vulgueu que passant pels llocs més poblats amb la vostra família i els fills agafats de la mà, un dit us senyali i digui una boca: "Fou un assassí!"

Unit-vos i dignifiqueu la societat. Feu valer els vostres drets, però compliu amb

els vostres deures també. Siguen rectes en tot, i espereu que el pes de la justícia carregui damunt d'aquells que, pagats pels qui jugaven amb les vostres vides, encara avui no s'atreveixen a donar la cara. Mireu-los: Són terres enllà, avergonyits, pagant el mal que us han fet. Els han comminat per tal que tornessin i cara a cara es defensessin, i no ho han fet. No vulgueu fer-vos còmplices dels seus crims. No vulgueu que aquest estigma terrible el porti ni un dia més la nostra terra, que sent una angoixa aclaparadora cada vegada que veu el vostre braç armat per una pistola fumejant...

DOMÈNEC DIUMENGE

Un prec

Senyor Lamothe de Grignon; reconeixem tots els vostres mèrits, si no de compositor, de director; reconeixem que la Banda Municipal, sota la vostra experta batuta, ha guanyat molt i és avui una de les millors d'Europa; reconeixem que vós dirigiu amb encert i sobrietat admirables i sabeu donar el matis i fer brillar les obres executades.

Però...

Però no ens plau—francament: ens disgusta—que, en un festival benèfic, tracteu desconsideradament un orfeó—notabilíssim—compost d'obriers. I tractar-los desconsideradament és no tenir en compte que a l'endemà al matí havien d'anar a treballar i eren les dues de la matinada; negant-vos—no massa pòlidament per cert—a cedir-los el lloc que tenien assignat en el programa, quan això no hauria estat cap destorb ni cap menyspreu per a la Banda Municipal que vós amb tant d'encert i tanta sobrietat dirigiu.

El mestre d'un Orfeó, admirat Lamothe de Grignon, encara que es tracti d'un Orfeó compost d'obriers, us ha de merèixer tota mena de respectes. Més, si aquest mestre és, a la vegada, un català digne i honorat que ha lluitat per Catalunya, que s'ha vist empresonat i perseguit, mentre vós, en temps de la Dictadura i amb la simpatia més viva per part del baró de Viver, dirigíeu tranquil·lament la "jota" de "La Dolores".

De simpatia també us en té, a més del baró de Viver, el poble de Barcelona. I no pas perquè, si les altres obres les dirigiu amb sobrietat, us despenteu dirigint la Marsellesa... ara que ja tenim la República.

Però aquesta simpatia podeu prendre-la amb la superbia. Us diem això no per molestar-vos: per a advertir-vos. I us ho diem amb tot respecte: amb el respecte que, segons diuen, vós no teniu als mestres d'Orfeons compostos per obrers.

La candidatura d'Esquerra Republicana de Catalunya

El directori d'Esquerra Republicana de Catalunya, d'acord amb la Unió Socialista i altres organitzacions republicanes autònomes, presenta per a les properes eleccions a Diputats a Corts, les següents candidatures:

Barcelona - Ciutat

FRANCESC MACIA (E. R. C.)
JAUME AGUADE I MIRO (id.)
J. RIERA I PUNTI (id.)
JOSEP DENCAS (id.)
VENTURA GASSOL (id.)
JOAN LLUHI I VALLESA (id.)
ANGEL SAMBLANCAT (id.)
JOAN PUIG I FERRETER (id.)
JOSEP TARRADELLES (id.)
ANTONI XIRAU (id.)
GABRIEL ALOMAR (U. S. C.)
RAFAEL CAMPALANS (id.)
RAMON FRANCO
JOSEP M. SBERT (F. U. E.)

Barcelona - Circumscripció

AMADEU ARAGAY (E. R. C.)
JOSEP BORDAS DE LA CUESTA (id.)
LLUIS COMPANYS (id.)
JOSEP GRAU I JASANS (id.)
JOAN SELVAS I CARNE (id.)
D. PALET I BARBA (id.)
J. VENTOSA I ROIG (id.)
MANUEL SERRA I MORET (U. S. C.)
JOSEP XIRAU (id.)
AMADEU HURTADO (R. C.)
CARLES PI I SUNYER (C. R.)
JOSEP SUNYOL I GARRIGA (id.)

Teatre del proletariat

Les insinuacions teatrals han aparegut en tots els països molt abans que l'activitat literària. Les tribus prehistòriques executaven les danses mímiques sota el ritme del magí, i amb les músiques i les veus cantants foragitaven els esperits malignes amb tota mena de vestidures estranyes. Aquesta psicologia popular dels pobles salvatges és encara avui un fet palès en algunes comarques de l'Europa Central en les quals s'hi representa la pantomima dramàtica de l'Expulsió de la Mort, que consisteix en un esquinçament de músiques desentranables i la crema d'un ninot estrany amb les atzagares de consuetud. El ninot simbolitza la Mort, i l'assumppte és ni més ni menys la configuració d'una lluita entre la vida i la mort.

També en els pobles grecs de la prehistòria i en una gradació ascendent de civilització, els dimonis i els déus s'esbatusaven d'una manera rabiosa, i hi tenien un paper preponderant. El públic fruïa dels sofriments del déu, aplaudint en canvi els salts a l'escena, la mobilitat d'aquells sentiments grotescos dels sàtirs, i en la conjunció dels fets en sorgiren la tragèdia i la comèdia. El drama es va iniciar amb l'aparició del déu del vi, Dionisos, que galantejava amb les arts i les muses sensuales. El curs d'aquestes representacions oferia un conjunt estimable, amb llurs comitives, danses i músiques, celebrant-se aquests festivals quatre vegades a l'any, davant el temple del déu.

La lírica i la poesia afluen en les escenes, el floreixement de les quals en aquella època (segle v a. de J. C.) es deuen a Esquil (525-456). Els seus drames, d'una puixança esclatant, obtenen l'enllaç de les faules heroïques amb la poesia homèrica. Després d'Esquil, trobem Sòfocles (496-406), que enaltí vigorosament l'herència del seu antecessor, i la decadència ve aparellada amb Eurípides (480-406).

Atenes, clàssica ciutat-teatre dels grecs, ens donaria revelacions peculiars de l'època, ens mostraria tota la psicologia d'aquell poble guerrer, i ens faria assolir un contacte objectiu amb totes llurs exhortacions de bellesa primària. Però l'assumppte és molt extens, i el camp molt reduït.

El teatre, expressió vivent d'una sensibilitat, d'un sentiment, d'una afecció, d'una verbotat que depura les incongruències internes, és un retall de la vida, és un esbós del món, és un distintiu de l'univers. Portar en pugna amb les influències externes i exhaurir tota mena de mitjans per adjectivar tonalitats de bellesa que escaiguin dintre el rotlo de l'acció, heu-vos ací la finalitat del teatre. Abans, en l'antiguitat, no coneixien altra cosa que els déus i els dimonis, i malgrat tot, dibuixaven en l'escena un simbolisme estantís, si voleu, però que en aquella època assimilava tota la literatura i la psicologia dels pobles.

S'han escoltat els segles. El món ha giravoltat entre saltirons i grans gambades. Els homes s'han transformat, les idees han pres forma corpòrea, els objectes han rebut la saturació del temps, les lleis sonen més a l'absurditat i al buit, les lluites es fan més denses, més entelades i àdhuc més justes i nobles. Les multituds, el poble treballador—mares, infants, els obrers; fàbriques, patrons; la producció i el consum; el capital i el treball—tenen el matis punyent, cruel, d'un ordre de coses desplaent i que van adés corrent, rosegant, el psiquisme humà, i que corquen i ressequen amb dolors de part, el cos, les carns de l'exèrcit proletari.

Hem copsat tots aquests fets, i els hem comprès. Qui no els cospa, qui no els capta, qui no els escateix amb humana comprensió?... Davant de tot això ens hem vist obligats, i amb el deure de crear el "Teatre del Proletari" i a iniciar tot seguit les tasques d'organització. El nostre teatre, el teatre de les multituds, el teatre fet i representat per nosaltres, serà el signe de la nostra època. I a ell ens hem de lliurar i ell ens suggerirà la causa noble d'uns ideals. Als proletaris fem aquesta crida, siguin actors, siguin autors, siguin músics, puix en els nostres rengles integrem tota la bellesa i tot l'art que el proletariat és capaç de produir.

JOAN VALLESPINÓS

Demanem l'extradició de Martínez Anido, de la culpabilitat del qual no hi ha dubte, i que segeix cobrant de la República com cobrà de la monarquia.

Correu de l'Estranger En la mort d'En Santiago Rusiñol

DESPRÉS DE LA CONFERÈNCIA DE CHEQUERS

Ningú no esperava de l'entrevista de Chequers un resultat immediat que solucionés els greus problemes econòmics i financers d'Alemanya i d'Europa. Però l'únic resultat obtingut ha estat una nota curulla de bones intencions. No res més.

En realitat, però, l'entrevista de Chequers no és altra cosa que el començament d'una sèrie de negociacions diplomàtiques. L'activitat futura dels Estats Units, la pròxima conferència del desarmament, les diverses possibilitats de cooperació continental o mundial, són altres tants aspectes de la política internacional que, en successives reunions, caldrà discutir.

El més tràgic de la situació actual és que els governs, com els pobles encara, no es donen compte que l'únic camí possible és la solidaritat internacional i la confiança recíproca. L'atmosfera no s'aclareix, i els malentesos persisteixen i es multipliquen indefinidament.

El més perillós dels malestans que, en el moment actual, existeixen, és el que hi ha entre França i Alemanya. L'opinió alemanya està convençuda, i no va del tot desencaminada, que França gaudeix d'una privilegiada prosperitat i que si invoca les necessitats de la seva seguretat, és únicament per satisfer els seus anhels egoistes i imperialistes.

En canvi, per a la majoria dels francesos, als quals la crisi mundial afecta en una proporció mínima, Alemanya és un poble que explota la seva misèria aparent com un "chantage", per tal d'exigir i d'obtenir més i més avantatges, i que aprofitarà la primera ocasió propícia, per a intentar una *revanche* brutal i cruel.

Es urgeu lluitar contra aquest ambient enarrit que amenaça l'Europa amb un nou cataclisme sense precedents. L'entrevista de Chequers pot, des d'aquest punt de vista, contribuir a aclarir l'opinió i a orientar els esforços dels governs.

Les interpretacions mesquines, chauvinistes i tendencioses que es llegeixen sovint en la Premsa de dretes — la bona Premsa! — cal que siguin denunciades com a símptomes d'una activitat desusada de la inconsciència reaccionària.

ASIA I LES POTÈNCIES

Mentre el vell continent asiàtic es va industrialitzant, quatre nacions poderoses — Anglaterra, Japó, Estats Units i Rússia — vigilen els esdeveniments. Anglaterra, que era abans la nació predominant per la seva formidable marina de guerra i el seu imperi colonial enorme, ha passat a ocupar un lloc secundari.

Necessita concentrar totes les seves forces, per tal de conservar l'Índia i, ultra això, passa per una crisi interior més i més greu, que absorbeix la major part dels seus recursos i de les seves activitats. El Japó, els Estats Units i Rússia, en canvi, tenen les mans relativament lliures i poden lluitar directament per a aconseguir la supremacia.

Rússia té, per damunt de tot, un objectiu revolucionari. La propaganda és constant i activa. La Sibèria — vasta terra gelada, rica en minerals preciosos — li proporciona un camp d'operacions il·limitat. Xina, amb les seves discòrdies eternes, amb les seves interminables guerres civils, és també un país excel·lent per a les idees comunistes. I el mateix podríem dir de l'Índia i de Pèrsia.

Els Estats Units han fet un gran esforç i han despès una enorme quantitat de dòlars per a obtenir el privilegi de les relacions comercials amb Asia. Però han topat amb un adversari formidable: el Japó.

Els japonesos, sense deixar el seu afable somriure, han adoptat una tàctica lenta i terrible, i a força d'enginy i tenacitat, han reduït les exportacions dels nordamericans i els han fet perdre, a la fi, el gran mercat de la Xina mil·lenària.

La lluita, amenaçadora, segueix. Quatre colossos es disputen la supremacia en el continent asiàtic. Una guerra entre ells seria la més terrible de les guerres.

Demanem la immediata expulsió dels jesuïtes.

Per dignitat i per higiene moral, demanem la immediata expulsió dels jesuïtes.

Encara que li cogui a algun ministre jesuític-zant.

Adéu-siau, Mestre

Fins ara fa un any, no havíem parlat mai amb Santiago Rusiñol. A ell, com a tots els nostres homes més estimats, li teníem una admiració que ratllava en la devoció. Volem saber-ne coses, conèixer les seves obres, se-

Un retrat recent d'En Rusiñol

guir la seva vida — lleugerament — i veure'ls ben de prop quan la sort ens ho permetia. A Rusiñol, malgrat la seva popularitat, l'havíem vist de tard en tard. En un teatre, a Sitges; en aquell vernut popular del Parc... Està clar! Rusiñol no tenia el temps per perdre: pintava, escrivia i... dormia quan nosaltres vetllàvem. Difícil era posar-se al seu davant per contemplar la seva barba gris i la pipa que s'hi perdia en mig...

Però ara fa un any, quan fèrem la nostra entrada modesta, però oficiosa, a la gairebé centenària llibreria de l'avi López, sentírem un goig immens en trobar-nos davant per davant del Mestre que la mort ens ha arrencat per sempre més, ara fa vuit dies. Rusiñol estava assegut a l'històric tamboret; sentíem com parlava de les coses d'actualitat, ens el miràvem embadalits veient lluir sobre la seva testa la corona de la glòria, i ens sentíem més infants que mai al costat de la seva vellesa venerable. Fins i tot, uns dies més tard, ens atrevírem a ficar culle-rada en la conversa que s'havia generalitzat... Mestre Rusiñol, amb la seva bonhomia de sempre, ens havia dirigit unes paraules! Saltàvem, doncs, de goig!

Però vingué la tardor, i, de retorn ja de Llinàs, la llàntia que il·luminava aquella vida s'anava apagant, apagant. Quantes vegades, havíem temut que els primers dies d'hivern ens deixarien a les tenebres! Caigué malalt; tothom va tèmer per la seva vida; però Rusiñol va vèncer novament, i als pocs dies tor-

Santiago Rusiñol acompanyat d'En Ramon Casas, l'escultor Clarassó i d'En Pau Casals, a can Parés, amb motiu d'una de les seves exposicions anyals

nava a la llibreria i era formada la tertúlia de sempre.

Quan, dues mesades enrera, es va acomiadar de tots nosaltres i marxà a Aranjuez a pintar, l'acompanyàrem a l'auto, i darrera el vidre de la porta sentíem com deia: "A reveure!"

Nosaltres, massa gelosos, hauríem volgut que s'hagués quedat. Semblava com si un pressentiment ens anunciés quelcom funest.

I desgraciadament, no ens havíem equivocat. A la matinada del 13 de juny, s'ex-

tingué la vida del Mestre. Morí molt a la vora dels jardins que encara seguia pintant, amb el mateix dalit que anys, molts anys enrera...

DOMÈNEC DIUMENGE

La darrera facècia

En Tiago, aquesta vegada, n'ha fet una de pesada. Ha mort.

Això de morir és una cosa massa explotada, i ja no fa gràcia a ningú.

No tenia cap necessitat d'aquesta humorada per sorprendre'ns, una vegada més, amb les seves agudeses.

Es una facècia que no ens plau. De totes les que ha fet, és la més seriosa, la més dolenta i la més egoïsta.

Amb el seu traspàs, s'ho emporta tot. No tan sols desapareix el pintor i el literat, sinó que també fuig el que quedava d'aquella Catalunya modernista i d'aquella Barcelona tradicional.

Era l'últim romàntic que encara ens quedava de tot aquell paisatge menestral i d'aquella catalanitat artística de les darreries del segle passat.

Era un bohemí burgès i exemplar, un vagabund aristocrata que passejava pels camins del món la nostra idiosincrasia.

La seva corpora gallarda, la bonhomia del seu rostre i les seves barbes poematitzades pels apòlegs contemporanis, eren la representació castissa d'aquell món artístic que la joventut hem conegut a través d'estampes i de llibres i quan hom el veia personalment li suggeria aquella Barcelona noucentista que tan admirablement la va comentar en "L'auca del senyor Esteve".

Quan el llegia, aquella figura patriarcal perdía tot l'adveniment, era un sentimental i un humorista de bona fe, era En Tiago que feia gresca.

Quan li contemplava les teles, esdevenia

Santiago Rusiñol a la Llibreria Espanyola de la Rambla

un romàntic, un vell, un solitari, com si en la pau monacal d'aquells jardins abandonats existís la seva ànima errant de trobador enamorat.

Ara, quan hom vulgui evocar-lo, no podrà de menys de somriure agradablement... devotament, perquè el seu anecdotari és tan cèlebre com la seva obra.

Si són certes algunes teories catòliques, a En Rusiñol li toca l'infern, perquè la glòria la volem aquí a la terra, amb nosaltres; altrament, ell, amb la seva gràcia i amb el seu art, pot convertir aquell purgatori en un cel.

BALDOMER XIFRÉ

Camí de l'infinit

Del fons de la cisterna surt la Veritat nua, amb tot aquell llorer del qual traspua la llum més pura de la glòria eterna.

—On vas, tan diligent? — observa el vell misteri...

—Allunya els teus afans; no et desesperis que avui amb mi no vinguis—diu, contenta.

Sols jo puc rebre en est moment de dol l'esperit d'aquest geni, que per sempre als meus braços vui que aleni; així ho mereix el fat de Rusiñol.

VÍCTOR CANIGÓ

DEL MAL, EL MENYS

El nou president de la República francesa, senyor Doumer, ha pres possessió del seu càrrec.

¿Complirà estrictament amb els seus deures constitucionals?

Tot i la seva filiació, més dretista que altra cosa, cal esperar que els complirà millor que un Borbón qualsevol.

SEMPRE EL CERIMONIAL

Si el President de la República francesa té uns poders relativament limitats, té, en canvi, obligacions nombroses.

Entre elles, la d'ésser la víctima d'un cerimonial absurd i complicat.

Això, en una república democràtica i moderna, és inadmissible.

ALERTA, DONCS!

Cal que la República espanyola—com la de l'Estat Català—no sigui igual.

Cal suprimir les cerimònies inútils, les manifestacions militaristes, les etiquetes rutinàries, el luxe ofensiu...

Cal no fer una República burgesa més... Cal, per contra, estructurar una República de línies senzilles, amb sòlids fonaments que arribin fins al cor del poble.

Cal, en fi, un president que—com el nostre Macià—fonamenti la seva autoritat en la bonhomia, en la rectitud moral i en una veritable cordialitat.

FORMULA DICTATORIAL

Toscanini, el mestre de música que no fa gaires dies va ésser objecte d'una "carícia" feixista, ha estat autoritzat molt diplomàticament per a traslladar-se a Suïssa.

El felicitem, perquè sempre hi estarà millor que amb els del feix.

MES DOMASSOS

Divendres de la setmana passada varen aparèixer, en alguns balcons, domassos de colors. No ens sap greu que els catòlics vulguin exterioritzar llurs creences religioses.

El que no trobem gens bé, és que deixin de complir les ordres del bisbe, que havia manat no en possessin cap.

UNA BADADA

El President del Foment del Treball Nacional, que, com és sabut, ignora que el règim espanyol hagi canviat, rep la mar de felicitacions humorístiques.

La darrera ha estat un bibelot de cames molt llargues que, posant-lo cap per avall, diu: "Gràcies, moltes gràcies!"

"HERMANDAD ALAVESA"

A Vitòria ha quedat constituïda una agrupació d'elements de la dreta, sota el lema: "Religió, Fueros, Família, Orden, Trabajo y Propiedad".

Tanmateix li podien afegir "Tranquil·litat i Bons Aliments"; no hauria pas vingut d'un parell de paraules més o menys.

VINGUEN QUERELLES!

Darrerament, s'han presentat querelles contra el "llepa" Quiñones i En Milans del Bosch.

Però cal no acabar-les així, les coses, eh? Aquests "personatges" han d'ésser processats i que els sigui aplicada la llei.

Que paguin tot el mal que han fet.

"ESPAÑA REPUBLICANA"

L'òrgan del Centre Republicà Espanyol de Buenos Aires ha publicat, darrerament, un número extraordinari, en el qual es fa una ressenya de l'adveniment de la República.

Es un esforç que cal agrair als expatriats.

—No deien que els treien?
—Ca, si diu que estan més segurs que En Segura.

Els crims del terrorisme feixista

L'EXECUCIO DE M. SCHIRRU

Va ésser el 28 de maig quan l'anarquista Schirru comparegué davant del tribunal "Especial".

Al moment d'obrir-se l'audiència, la sala del tribunal sembla una caserna. Tot eren "carabinieri" i "camises negres".

El contrast entre el formidable desplaçament de forces i la serenitat riallera de Schirru frapava profundament. En entrar el president del tribunal i els jutges, tots de la milícia feixista, tots s'aixecaren i saludaren a la manera feixista. Ací la justícia no hi té lloc; l'ha acaparat tot la set de venjança.

Es una manifestació inqualificable que recorda l'alegria feroç dels feixistes després de l'assassinat d'En Matteoti. Schirru no perd la calma. Aquest contrast és ple d'una profunda significació humana.

Schirru va ésser afusellat el 29 de maig, a les 4 h. 27 m. del matí.

Va refusar signar la demanda d'indult. La Premsa ha publicat que, cedint als precs del seu defensor, la signà. Però això és fals.

La sola cosa que va demanar va ésser d'escriure una carta a la seva dona i als seus fills.

Respon a l'interrogatori del president amb veu segura i una precisió absoluta. No se li veu cap contradicció ni un moment de defalliment. Inspirat per una fe i una voluntat que s'imposen i que posen sovint un somriure clar i lleial al llavis del jove.

Ni un instant Schirru no perd la seva calma. Ha tingut sols algun moment d'emoció únicament quan el president li va llegir una carta del seu pare.

Se li demana la pena de mort, i les camises negres aplaudeixen. Els aplaudiments es renoven quan, després de mitja hora de deliberació, el tribunal retorna a la sala i el president dóna lectura de la sentència de mort.

Es va concentrar una legió de la Milícia manada (per la història, col recordar els

noms) per Cuzzeri. Cinc-cents homes per una sola víctima. Els milicians, brandant el punyal en l'aire, cridaven "Tots a nosaltres".

L'escamot d'execució, compost de vint-i-quatre homes, estava a les ordres del centurió Tornari.

Un altre màrtir de la llibertat!

Un altre crim a càrrec del feixisme i del seu dirigent.

La justícia, la veritable justícia del poble, no es farà esperar.

Ciutadans electors...

Amics: S'acosta el 28 de juny, data probablement històrica que recordarem amb goig infinit o amb lamentable indiferència... Depèn de tots que la diada sigui agrà o sigui dolça; els homes que hem de designar com a representants de Catalunya cal que siguin ben triats i que tots siguin de casa nostra. Hem d'evitar que triomfin la gent neutral, que és la gent essencialment més estúpida... Cal que Catalunya es presenti a les Corts amb gest de comprensió, però amb gest viril. Cal també recordar els antics monàrquics, perquè aquesta púrria, amb els lleterets de partits catalans, no s'emportin cap acta de diputat; i cal, per últim, fer una acurada tria dels partits obreristes, perquè és llastimós dir-ho, però hi ha cues que roseguen i fan un mal terrible a les masses de treballadors, fàcilment convencibles.

Futur elector: no votis perquè sí, ni et fiïs de la candidatura que et recomanin, pel motiu que el qui vota ets tu; no manquis en aquest veritable plebiscit del poble i emet la papereta amb la mà al cor, serenament, i així evitaràs el triomf de quatre que es diuen amics de Catalunya, i li fan tant mal oom poden amb les seves canallades i amb les seves anomalies; no siguis aliè als batocs del poble, i vulguis sentir amb ell les seves alegries, ja que suportares estoicament les seves tristesses; ciutadà, jo et prego, doncs, que t'encaris amb l'urna, deixant-hi un bocí dels teus sentiments; i si ho fas així, no dubtis un sol moment, que extirparem de soca i arrel totes aquelles males herbes que creixen a l'ombra de l'arbre frui-

ter i que poc a poc i per sota terra el van podrint i anorreant.

Pel bé de Catalunya, pensa-t'hi, reflexiona una mica, i vota pels que et semblin que poden portar-nos una Pàtria ben gran, plena de noblesa i de justícia equitativa, per tots i per aquells que es preocupen de veritat pel nostre millorament social, base de totes les concòrdies hagudes i per haver.

Sigues sincer! T'ho demanem amb tota l'ànima.

JOAN ROLSELL ARENA

CULERA

UN CAPELLÀ DICTADORET O DEIXEU QUE ELS NENS VINGUIN A MI

Us vaig a referir un fet que va tenir aquest petit poble per escenari, i per actors el capellà i uns quants vaillets—deixats de la mà de Déu, segons el primer.

Heu-vos ací el cas.

Estaven unes quantes noies afinant les seves gorges a la casa rectoral, per tal, segurament, de commoure l'Altíssim amb les seves veus celestials, perquè ens tingui misericòrdia i eviti les desventures que des del 14 d'Abril afligeixen el nostre malaurat país—aquèsta és l'opinió de la gent de sotana.

A uns nens, atrets per les suaus melodies, no se'ls va ocórrer altra cosa—mireu que en són, de dimonis!—que anar a casa del capellà a estirar-li les persianes. Sortí el mossèn enfurismat, amenaçant la mainada amb clavar-los uns quants bolets, si no se'n aavenen.

Aquells vaillets, que saben que el nou règim és un os que s'ha entravessat a la gargamella del nostre mossèn, cridaren tots a una: "Visca la República!". Ah, això mai! El rector pot consentir que li estirin les persianes; però aquells marrecs cridar "Visca la República!" als seus mateixos nasos! Sortí enarborant un bastó, i les empenquè a cops de puny i a bastonades contra aquelles criatures. Ja feia goig, amb la sotana arremolinada pel vent. Més que un ministre del Cel, semblava el ministre de la Guerra de l'Infern. Aquestes irreverències no són pròpies d'un Reverent.

Gesticuleu des de la trona, clameu, troneu contra els heretges i els ateus; però l'odi que la llibertat produeix en vós i que no sou capaç d'exterioritzar en presència d'un home, no el llenceu contra unes indefenses criatures. "Deixeu que els nens vinguin a mi", va dir Crist. Veiem que seguia els seus principis. Us aconsellem cordura.

PERE BASCO

SANT ANDREU DE LLAVANERES

El Secretari del nostre Ajuntament va ésser un dels primers que, després del 14 d'Abril, va fundar el Centre Republicà Federal, del qual també n'ostenta la secretaria.

Tothom dirà: "Bon treballador!". Però nosaltres ens atrevim a dir que no li escatibé el càrrec polític, quan en la darrera diada de Corpus portava el tàlem de la processó.

Qui serà el que creurà en el republicanisme d'aquest senyor?

VABÉ

BALSARENY

Malgrat d'haver-hi molts obrers sense feina i que gairebé no poden menjar, el nostre Ajuntament, de significada política republicana, ha tingut la generosa idea de donar cinc-cents pessetes al senyor Rector per tal que les destinés al culte del gloriós Sant Marc, Ben al revés del veí poble de Navàs, que han revocat l'acord dels monàrquics, el qual havia votat mil quatre-cents duros pel relloge del campanar!

Aquests republicanets de darrera hora, que sols es cuiden de lluir el "garbo" a les processons, ens comencen a encostipar. Ja comença a ésser hora que els pobles els senyalin amb el dit. No és precisament per a això, pel que els han posat als Ajuntaments!

P. P.

TORELLÓ

Motius tenim per creure que la religió, en el fons, és la política més ben organitzada del món; és la que, per essència, sap emmotllar-se a totes les circumstàncies, i que arriba a arrelar-se amb tal força, que acaba per dominar, en bona part, la situació dels països en què la força de la civilització no ha trobat una fervent acollida; i els que la componen estan en el secret de saber dominar les multituds; comencen sollevant la ignorància dels homes, i exalten els sentiments entre les dones i els infants; una vegada aconseguit això, troben més planer el terreny per la conquesta, i no paren fins a veure aconseguit el seu afany, el d'ésser amos i senyors de la situació política dels pobles; aquesta gent trobà en el règim anterior mil facilitats per poder maniobrar a pler seu; però ha arribat el moment, tan desitjat, de la nostra reivindicació; i aquells que anaven endavant amb la seva obra, han topat inesperadament contra una barrera infranquejable, en la que, per força, havien d'estavellar-se; sinó que, guiats per una perspicàcia envejable, en lloc de trencar-se la closca contra aquesta barrera, han optat pel medi pràctic, han reculat bo i fent reverències en senyal d'assentiment; no vos en fieu massa; no tornen enrera perquè sí, sinó per tal de tornar a fressar de cap i de nou el camí de les seves aspiracions tenebroses; estigueu alerta!

Sabem positivament que en determinades escoles, regides en el seu interior per ordres religioses, on va la infància a rebre l'educació, es fan declaradament campanyes contra el govern del poble, procuren inculcar als infants idees terrorífiques de l'actual règim de la República.

Posem el crit a l'aire, bo i recomanant-los a tots aquests minyons que, per una gràcia especial, s'han ensenyorit de casa nostra, instal·lant a pler seu tota classe d'institucions, que procurin ajustar-se al sentir general del poble, i cuidin d'inculcar als infants el vertader sentit humanitari, acompanyat de la instrucció cívica que deu tenir tot home de les noves generacions; i que s'abstinguin en absolut de fer cap mena de propaganda política, perquè llavors ens veuríem obligats a apellar a procediments més radicals.

J. C.

R. F. J.—Deixeu-los fer propaganda. Tots hi tenen dret.

F. M.—Se n'ha ocupat el mateix redactor.

J. V.—En torn de publicació.

P. G.—Igual.

J. P.—Vegeu el que diem a F. M.

J. F. B.—La vostra carta serà publicada.

J. T. P.—No us hem acabat d'entendre.

J. T. M.—Va arribar massa tard.

B. P. G.—Vós podeu fer-ho millor, si hi pareu esment.

Impremta "La Campana", Om, 8, Barcelona

El míting de demà

—Demà, a la plaça de braus, hi haurà càtedra de revolucionaris, pels catedràtics Lerroix i Azaña.